

ზურაბ თოდუა

უცხოური ჩარჩოთი შემოსილი ქართული სული

XX საუკუნის 90-იანი წლების რთულმა ეკონომიკურმა და პოლიტიკურმა სიტუაციამ ქართველ მხატვართა საკმაოდ დიდი მიგრაცია გამოიწვია. ზოგისთვის ეს მიგრაცია ემიგრაციაში გადაიზარდა. საქართველოდან წასული მხატვრების ერთი ნაწილისათვის სამშობლოს დატოვება ქუჩაში ნამუშევრების გამოფენით და ოდესღაც გამართლების მოლოდინით შემოიფარგლა. სხვებს მეტად გაუმართლა. მათ შეძლეს უცხო გარემოში არა მარტო დამკვიდრება, არამედ გარკვეული მდგომარეობის მოპოვება და საკმაოდ დიდი აღიარებაც კი. ამ მოკლე პუბლიკაციაში მინდა მოვიხსენიო მხოლოდ ოთხი იმ თითქმის ორ ათეულ ქუთაისელ მხატვრთაგან, რომლებიც გაიფანტნენ მსოფლიოს სხვადასხვა კონტინენტსა და ქვეყანაში. ბუნებრივია, რომ სტატიის ფარგლებში შესაძლებელია მხოლოდ მოვნიშნოთ ზოგიერთი ვექტორი მათი შემოქმედებითი მისწრაფებებისა.

ემიგრანტების პირველ ჯგუფს, რომლებმაც საქართველო დატოვეს 1980-იანი წლების ბოლოს, როლანდ შალამბერიძე მიეკუთვნება. იგი დაიბადა ქუთაისში 1958 წელს, აქ მიიღო მხატვრული და მუსიკალური განათლება. მანამდე, სანამ 2004 წელს სამუდამოდ პეტერბურგში დაფუძნდებოდა, რამდენიმე წელი გერმანიაში, შემდეგ ამერიკაში, ნიუ-იორკში, გაატარა - ქალაქში, რომელიც სამართლიანად ითვლება აბსტრაქტული ექსპრესიონიზმის სამშობლოდ, რამაც ხელი შეუწყო როლანდის ძირითადი მხატვრული მიმართულების განსაზღვრას. იგი ბევრს მუშაობდა, განიცდიდა უამრავი სხვადასხვა მხატვრული იდეის გავლენას. მისი პერსონალური გამოფენები უმოკლეს დროში მოეწყო პეტერბურგში, ტამპერეში, კოპენჰაგენში, ნიუ-იორკში. 2004 წელს იგი საბოლოოდ დაბრუნდა პეტერბურგში. აწარმოებდა სხვადასხვა ტექნიკისა და მასალის, ფერწერის, ფოტოგრაფიის, კოლაჟის, ასამბლაჟის შეერთებას, არ ჩერდებოდა მიღწეულზე, რადგანაც თვლის, რომ “უცვლელობა — დამღუპველია მხატვრისათვის”. “ხელოვნებაში კვდება არა ის, ვინც დაიღალა, არამედ ის, ვინც გაჩერდა”.

თავის ნამუშევრებში რ. შალამბერიძე იშვიათად იყენებს ზეთის ფერწერის ტრადიციულ ტექნიკას და ყოველი ნაწარმოებისთვის ეძიებს ახალ მხატვრულ მასალებს. საბოლოო ჯამში, სურათი გარდაიქმნება ინსტალაციად, ობიექტად, ამბად. გამოუყენებელი პოტენციალის საკუთარ თავში ძიების აუცილებლობა ჩადებულა მის მიერ გამომუშავებული მხატვრული მანიფესტის მე-7 პუნქტში, სადაც ვკითხულობთ: **“თუ შენი მარჯვენა ხელი უკვე კარგად, ოსტატურად ხატავს, — გახსოვდეს, რომ გაქვს მარცხენა ხელიც, რომელმაც არ იცის ხატვა. მიეცი მას საშუალება წაიმუშაოს როგორაც უნდა და შენ დაინახავ, რომ ყოველთვის როდია ლამაზი კარგად გაკეთებული საგანი”**. ნულოვან წლებში არაჩვეულებრივად იხსნება მისი მრავალფეროვანი ნიჭი როგორც ლიტერატორის, მუსიკოსის, მსახიობის. მისი მუსიკალური გამოსვლები სარგებლობს დიდი წარმატებით: მაგალითად, რ. შალამბერიძისა და ნიკოლოზ

სულნიკის კონცერტის დროს გერმანიაში ოპერის დარბაზში, დრეზდენში პუბლიკა ფეხზე მდგარი აპლოდირებდა მათ. თავის მუსიკას რ. შალამბერიძე ზშირად ასრულებს მის მიერ შექმნილ, უწინ არნახული ფორმებისა და ჟღერადობის ინსტრუმენტებზე. სპეციალისტები უკვე დიდი ხანია თვალს ადევნებენ ამ ინსტრუმენტებს, რომლებიც თავისთავად გამოფენილი სცენაზე მუსიკოსების გამოსვლამდე, უკვე აღიქმებიან როგორც მხატვრული ინსტალაცია და შეიძლება განხილული იქნენ როგორც ექსპონატები.

მაგრამ, პირველყოვლისა, რ. შალამბერიძე თავის თავს მხატვრად თვლის. ახალგაზრდობაში მან წარმატებას მიაღწია ფიგურულ ფერწერაში, მაგრამ მალე მიატოვა თხრობითობა და თავისი ხელოვნება მთლიანად აბსტრაქტულ ექსპრესიონიზმს მიუძღვნა. იგი არ ისახავს მიზნად სინამდვილის გადმოცემას ან მის ინტერპრეტაციას, ამის ნაცვლად ქმნის ახალ რეალობას, აბსოლუტურად ავტონომიურს და უკვე არსებულისადმი პარალელურს, რომელიც მხოლოდ ქვეცნობიერი, ინტუიციური, ემოციური სუბსტრატიდან წარმოიქმნება. მისი შემოქმედების ერთ-ერთი ფუნდამენტალური პრინციპია — მცდელობა გაეჭყვეს სიმბოლისტიკის ტრადიციულ ენას, რომელსაც იგი გაცვეთილად მიიჩნევს, და ილაპარაკოს პირველად, უნივერსალურ ენაზე. რ. შალამბერიძე იზიარებს აზრს, გამოთქმულს ამერიკელი მხატვრის რობერტ სტარკის მიერ: “მე მსურს, რომ სურათმა აიძულოს მაყურებელი გამოიყენოს თავისი გამოცდილება იმისთვის, რომ შეიცნოს და შეიგრძნოს ის, რასაც ხედავს. მე მინდა, რომ ჩემი ფერწერა არსებობდეს ფარული აზრით აღვსილ რამდენიმე განზომილებაში და არ იყოს თვალის მაცდუნებელი საღებავების თავშესაქცევი უბრალო ერთობლიობა“.

როლანდ შალამბერიძის ხელოვნება — სხვადასხვა სტილისტური მიმართულებისა და თვითგამოხატვის საშუალებების სინთეზია. მისი სტილის ფესვები იძებნება გერმანული ექსპრესიონიზმის ემოციურ დაძაბულობასა და აბსტრაქციონიზმის ევროპული სკოლების - ფუტურიზმის, ბაუჰაუსის, სინთეტიკური კუბიზმის ანტიფიგურული იდეოლოგიისა და ესთეტიკის ისტორიულ სინთეზში. შეიძლება აქვე აღვნიშნოთ დადაიზმის, შემოქმედებითი ჯგუფების **Fluxus, art brut, arte povera** გავლენა. თვითგამოხატვის უდიდესი პალიტრა, მათ შორის მუსიკა, პოეზია, პერფორმანსი მოწმობს მისი მიდგომის ინტერმედიულობაზე. რომ გავიგოთ რ. შალამბერიძის შემოქმედების საწყისები, უნდა ვიყოთ აბსტრაქტული ექსპრესიონიზმის თეორიული და ისტორიული საფუძვლების და იმ ესთეტიკური, სულიერი და იდეოლოგიური იმპერატივების კურსში, რასაც ემყარება მხატვრის მსოფლმხედველობა. “შინაგანი სამყაროს აღწერა ხელოვნების ამა თუ იმ საშუალებებით და მათი აყვანა აბსურდამდე არის ჩემი სტილი და პრინციპი“, — ამბობს იგი. მისი შემოქმედებითი მეთოდი შეიძლება განვსაზღვროთ როგორც დინამიური მედიტაცია, პერფორმანსი, ზშირად უფრო სპონტანური და ინსტიქტური, ვიდრე გააზრებული, რომლის ამოცანაა არა იმდენად სურათის როგორც საგნის შექმნა, რამდენადაც მისი, როგორც ამბის, განცდა. ასეთი მიდგომა საუკეთესოდ ადასტურებს პოეტისა და კრიტიკოსის ჰაროლდ როზენბერგის ჟერ კიდევ 1952 წელს ნათქვამ სიტყვებს სტატიაში აბსტრაქტულ ექსპრესიონიზმზე: “ტილო გახდა არა სურათი, არამედ ამბავი“. “იმას შორის, რაც მე მსურს და რაც მე არ მსურს, არის ის, რასაც მე ვეძებ“. რ. შალამბერიძის შემოქმედება არღვევს ჩვეულ წარმოდგენებს

ხელოვნებაზე, მას მოაქვს ანტიესთეტიკის შეგრძნება. იგი უარყოფს ხელოვნებას, რომელიც მოძრაობს საბაზრო მოთხოვნილებებით და, პირიქით, დეკლარირებს ისეთ ხელოვნებას, რომლის ცენტრში დგას თვითონ მხატვარი.

თანამედროვე ხელოვნების, **Conterporaru artis** პრაქტიკას ავითარებს, აგრეთვე, მეორე ქუთაისელი მხატვარი გერმანული ფესვებით — ანდრო ზვერევი (დაიბადა ქუთაისში 1974 წ.), ამჟამად შვედეთის მოქალაქე. მისი ნამდვილი გვარია შილერი. მას შემდეგ, როდესაც მხატვრის ბაბუა, ასევე ანდრო შილერი, გასული საუკუნის 40-იანი წლების დასაწყისის რეპრესიების მსხვერპლი გახდა, გერმანული გვარის ტარება სახიფათო შეიქნა და მხატვრის მამამ, ალექსანდრემ, იგი დედის გვარზე — ზვერევეზე შეცვალა, რაც ავტომატურად შვილზეც — ანდრო ზვერევეზე გადავიდა. 2004 წელს იგი “გავლით” მოხდა შვედეთში, მაგრამ ქართველმა მხატვარმა, მიუხედავად პირველი ხანის სირთულეებისა, გადაწყვიტა საბოლოოდ დაფუძნებულიყო ამ სკანდინავიურ ქვეყანაში. “გადაირჩინო თავი იმით, რასაც მე ვაკეთებ, ძალიან რთულია. იმიტომ, რომ ეს არ არის კომერციული ხელოვნება, სადაც შეიძლება იმუშაო მაცურებელზე, შექმნა აქტუალური და იოლად გასაყიდი ნამუშევრები. ეს არის კონცეპტუალური ხელოვნება, მას კი მცირერიცხოვანი მაცურებელი, მოყვარულთა მცირე წრე ყავს... მაგრამ მე მსურს, ვიყო დაკავებული მხოლოდ ამით... მყიდველს, რომელიც მზად არის ფული გაიღოს ასეთი ტიპის ხელოვნებისათვის, უნდა ჰქონდეს განსაკუთრებული გემოვნება“, — ამბობს ანდრო, რომელიც არ მიაკუთვნებს საკუთარ თავს კომერციულ მხატვრებს ან “პოპ-ხელოვნების” მოღვაწეებს.

მისი სახელოსნო — არასტანდარტული მხატვრული სტუდიაა მოლბერტებითა და ჭრელი ტილოებით. აქ არა მარტო იხატება სურათები, არამედ იბურღება, იხერხება, იჭრება, იწებება, იღებება სხვადასხვა ობიექტები, რომლებიც ძნელია მივიჩნიოთ მხატვრულ ქმნილებებად. მზა ნაწარმოებების გვერდით ჰარმონიულად მეზობლობს “მხატვრული ნედლეული” ანუ მომავალი ქმნილებების ინგრედიენტები — კედლებიდან და ჭერიდან ეშვება თოკები, სხვადასხვა ფორმისა და წარმოშობის საგნები, მუყაოები, ძველი ნივთების ნარჩენები... მაგრამ ა. ზვერევემა იცის, როგორ შთაბეროს სიცოცხლე თუნდაც ყველაზე უიმედო საგნებს.

ანდრო ზვერევის ბევრი ნამუშევარი მოუხმობს ფიქრისკენ, გააზრებისა და ფასეულობათა გადაფასებისკენაც კი. ნაწარმოებები არანატურალური ბეწვიდან ამის თვალსაჩინო მაგალითია. ყბადაღებული საშიშროება უსაფრთხო გარსში - ეს არის ჩვენების მცდელობა, რომ ყველაზე ღრმად დაფესვიანებული შიშები და ცრურწმენები შეიძლება იყოს აღმოფხვრილნი, თუ მათ შევხედავთ განსხვავებული კუთხით (“სამართებელი ტყავის ბეწვი“).

ანდრო ზვერევი დარწმუნებულია: ცივილიზაციის მიერ ოდესღაც წარმოშობილი ბევრი ობიექტი, რომელთა ფუნქცია ნაწილობრივ ამოწურულია, ნაწილობრივ დამახინჯებული, შეიძლება თამამად ამოვიღოთ ყოფიერებიდან და გადავიტანოთ ხელოვნების სფეროში. “იმის ნაცვლად, რომ ვისროლოთ, შეიძლება შევქმნათ ბეწვიანი კალაშნიკოვის უზარმაზარი ავტომატი და ხმამაღლა განვაცხადოთ: “ომისა და ძალადობის საბოლოო დასრულება“, — ამბობს იგი. ასე იქმნება ახალი არტ-ობიექტები (ე.წ. რესაიკლინგ-არტი), რომლებშიც მხატვარი ცდილობს ძველ, თითქოს და უსარგებლო საგნებში შთაბეროს ახალი მხატვრული ცხოვრება.

თავის სტილს ზვერვეი ფსიქორეალისტურ ტრანსავანგარდად მიიჩნევს. ეს არის სფერო, რომელიც, მისი სიტყვებით, ექსპერიმენტირებისა და განვითარების საშუალებას ანიჭებს მას. ექნება თუ არა მის ნამუშევრებს რეალიზაცია, ეს ანდროსთვის მეორეხარისხოვანი საკითხია. შვედეთი მხატვრებისათვის სამოთხე როდია. ცხრა მილიონიან შვედეთში “ხელოვნება არ შეიძლება იყოს ისეთ დონეზე, როგორც ნიუ-იორკში, ბარსელონასა თუ ბერლინში. შეიძლება თითებზე ჩამოთვალო მხატვრები, ვინც ირჩენს თავს მხოლოდ ხელოვნებით. თუმცა, საქართველოსთან შედარებით, შვედეთი - კეთილნაყოფიერი ნავსაყუდელია მხატვრისათვის“, — ამბობს მხატვარი.

ამერიკაში, ქალაქ ნიუ-იორკში, უკვე მეორე ათეული წელია ცხოვრობს და მოღვაწეობს 1960 წელს დაბადებული ქუთაისელი მხატვარი ავთანდილ ამაშუკელი. თბილისის სამხატვრო აკადემიის თეატრალურ-დეკორაციული ფაკულტეტის დამთავრების შემდეგ, 1984-1995 წლებში, იგი ქუთაისის საოპერო თეატრში დამდგმელ მხატვრად მუშაობდა. ამ წლებში მან რეალისტური და ავანგარდული ხერხების გამოყენებით საოპერო და საბალეტო სპექტაკლები გააფორმა. 1980-იან წლებში წარმატებით წერდა რეალისტურ პორტრეტებს, ნატურმორტებს, სიუჟეტურ კომპოზიციებს. მაგრამ 90-იანი წლების დასაწყისში მისი შემოქმედების ხასიათი შეიცვალა, მასში გაძლიერდა ფორმალური ექსპერიმენტირება, რამაც მოგვიანებით ავთანდილი სუფთა აბსტრაქტული კომპოზიციების შექმნამდე მიიყვანა, თუმცა უსაგნო ხელოვნება მისი შემოქმედებითი კრედო არ გახდა. მასში ფოლკლორული, რომანტიკული, მსუბუქი ირონიითა და ლირიული აქცენტირებით აღვსილი მხატვრული აზროვნება ჩამოყალიბდა და წერის დეკორატიულ-სიბრტყითი მანერა გამომუშავდა. მის ნაწარმოებში უარყოფილია შუქ-ჰაეროვანი სივრცე და საგნების შეფერილობა მხოლოდ დეკორატიულ პრინციპს ემორჩილება. ამის გამო ნაწარმოების ფერწერული ქსოვილი იძენს დამოუკიდებელ ესთეტიკურ გამომეტყველებას, თვითკმარ მნიშვნელობას სურათის ემოციური წყობის შექმნაში, რაც აძლიერებს მხატვრული სახის ესთეტიკურ და სემანტიკურ ფასეულობას.

მისი პერსონაჟების ნახევარფიგურები სახეების მკაცრი, ნაკლებად დიფერენცირებული გამომეტყველებით, თვალებისა და ტუჩების ხაზგასმული გრაფიკულობით, მოკლებულია მატერიალურობას, ღებულობენ თოჯინურობას, რაც სურათებს თითქოს კარნავალური სტიქიით ავსებს. ეს არაინდივიდუალიზებული, ცნებითი “ადამიანები“, მთელი თავისი უპიროვნობის მიუხედავად, სურათის კონტექსტთან კავშირში მაინც გამოხატავენ ხან სევდას, ხან სიხარულს, ხან ჩაფიქრებულობას. ჰომანის ზღაპრების პერსონაჟების მსგავსად, ავთ. ამაშუკელის გმირები ითვისებენ რეალობასა და ფანტასტიკურობას — ადამიანებისა და მარიონეტების ნიშნებს. მისი სიტყვაძუნწი კომპოზიციები, რბილი, ნეიტრალური, გამჭვირვალე ტონებით, თავისუფალ იმპროვიზაციებს მოგვაგონებენ ამა თუ იმ თემაზე. ამ სურათების ჟანრული განსაზღვრა საკმაოდ ძნელია. ძირითადად, ეს არის ყოფითი ჟანრი, სადაც მთავარ ყურადღებას იპყრობს არა იმდენად თვითონ მოქმედება, რამდენადაც მასში აქცენტირებული შინაგანი აზრი. მისი ნატურმორტები პოეტიზირებული ნახევრადსუბრემატივული ეტიუდებია, რომლებიც გარკვეული განწყობილების მატარებელია.

ავთ. ამაშუკელის სურათებში ყველაფერი საგნობრივია და ერთდროულად თითქოს ეფემერული. პერსონაჟებსა და საგნებს აქვთ რეალური ცხოვრება და ამავე დროს ისინი სუფთა წარმოსახვის ნაყოფია. ბოლო წლების ნაწარმოებების დრამატული სიუჟეტის სიმყაროს გამირები თითქოს გვანსენებენ: ჩვენ, ადამიანები, ვართ სათამაშოები, უძლურები ბედის წინაშე. ამასთან ეს სამყარო ინარჩუნებს თავის სათამაშო კარნავალურ ხასიათს, რომელშიც დრო არ იცვლება, განათებაც, როგორც ასეთი, არ იტაცებს მხატვარს. საგნები და ფიგურები თითქოს თვითონ ინთებიან, არ ქმნიან ჩრდილებს. ძირითადი ფერადტონალური მასების ურთიერთობაში იგრძნობა ფრესკულობა და გამჭვირვალე ტონების ნაზი ჰარმონია.

საგნობრივი ფორმის მიამიტური კონსტრუქტივიზმი, მისი უნივერსალური გამარტივება და განზოგადება, კომპოზიციების თეატრალური გროტესკულობა, მოქმედების დროში თითქოს ფიროსმანისეული გაშეშებულობა — ყველაფერი წარმოქმნის ზეიმურობისა და არტისტიზმის შეგრძნებას. ფერწერა იძენს ბრწყინვალე თამაშის ხასიათს, რომელიც მოკლებულია ყოველგვარ დაძაბულობას.

მაშასადამე, ავთანდილ ამაშუკელის შემოქმედების ესთეტიკა გარკვეული სულიერი ანტინომიების თანაარსებობას ითავსებს: “ცხოვრების პროზა“ გადადის კარნავალში, “მაღალი“ გამოდის მდაბიოდან, ინდივიდუალობა — ხაზგასმული უპიროვნებიდან, ლირიკა შეფერილია ირონიით და ა.შ. მაგრამ, მის ნაწარმოებში ეს ყველაფერი ლაკონურად, განსაზღვრულად და მაღალმხატვრულად არის გადმოცემული.

დაბოლოს, კიდევ ერთ მხატვარზე მინდა შევაჩერო ყურადღება. ქუთაისელი მხატვარი დავით კეზევაძე. დაიბადა აქ, 1964 წელს. თეატრის მხატვრის სპეციალობით განათლება მიიღო მოსკოვის ნემიროვიჩ-დანიენკოს სახელობის უმაღლეს სკოლა-სტუდიაში. ქუთაისში დაბრუნების შემდეგ, მუშაობდა ჩვენი ქალაქის სხვადასხვა თეატრში დამდგმელ მხატვრად (ლ. მესხიშვილის სახელმწიფო თეატრი, ლიტერატურული თეატრი, თეატრი მეორე სართულზე და სხვ.). 2002 წლიდან დ. კეზევაძე ისევ მოსკოვში ცხოვრობდა. იყო მოსკოვის კამერული საბალეტო თეატრ “მოსკვას“ მთავარი მხატვარი.

დავით კეზევაძე, ისეთი, როგორსაც ჩვენ მას დღეს ვიცნობთ, ფიგურულად რომ ვთქვათ, უცხოეთში, ესპანეთში დაიბადა, სადაც იგი ქალაქ ალიკანტეში ცხოვრობს, უკვე მეორე ათეული წელია. სწორედ აქ მოხდა მასში ფასეულობების გადაფასება, შეიცვალა ხელოვნებაში მიზიდულობების წერტილები, გამდიდრდა მისი ტექნიკური ხერხები. ეს იყო ინდივიდუალობის, თავისუფლების ძიების, საბოლოო ჯამში, საკუთარი თავის მოპოვების ნაყოფიერი წლები. დასავლეთმა მისცა დ. კეზევაძეს, როგორც მხატვარს, შესაძლებლობა მაქსიმალური გახსნისათვის, გაამდიდრა ახალი შეგრძნებებითა და შთაბეჭდილებებით... მაგრამ მისი ცნობიერება დარჩა ქართული, სამყაროსადმი მიმართებაში ფილოსოფიური, ანალიტიკური, ხელოვნებაში — გულწრფელი, ოდნავ მიამიტური და ცხოველმყოფელი. ეს კი, ალბათ, ყველაზე მთავარია.

ყველა, ვინც კი დ. კეზევაძეს ახლოს იცნობს, ალბათ, უთუოდ აღნიშნავს, თუ როგორ გასაოცარ სინთეზშია მისი შემოქმედების ხასიათი თვით მხატვრის ცოცხალ, იმპულსურ, ხასიათსა და ტემპერამენტთან. დავით კეზევაძის არაჩვეულებრივად ნათელი ფერწერა — ეს, ფაქტობრივად, მისი განსაკუთრებული

შინაგანი სამყაროა, რომელიც მაცურებელს ანიჭებს სიმშვიდის, სიმსუბუქის, რომანტიკული იდილიის შეგრძნებას. დ. კეზევაძის აკვარელურად სუფთა ზეთის ფერწერა ახარებს თვალს და ათბობს სულს ჟღერადი ფერების სიქორფით, უბრალო სიუჟეტებით, სამყაროს ოპტიმისტური აღქმით, სიცოცხლისმოყვარულობით. მოგონილი თემა თუ რეალურ დაკვირვებაზე აგებული სურათი, პეიზაჟი, პორტრეტი თუ ნატურმორტი გაერთიანებულია მის შემოქმედებაში აღქმის საოცარი სინატიფითა და მთრთოლვარებით და, პირველ ყოვლისა, სუფთა ფერწერული ამოცანების გადაწყვეტით, რომელშიც ნახატის სისადავე, ფორმის ზომიერი დეფორმაცია, სადა კომპოზიცია, გახსნილი ჟღერადი ფერების ინტუიციური ქვეცნობიერი თამაში მოწოდებულია შექმნას ცხოვრების პატარ-პატარა სინარულებით სავსე ფერწერული იმპროვიზაციები. ამას ხელს უწყობს წერის სწრაფი, სპონტანური მანერა, ფუნჯის ხან ნახი, დისციპლინირებული, ხან კი სტატიკის სრულიად უარყოფელი მოძრაობა, მისი მღელვარე, თითქოს უნიკალური შამანური ცეკვა ტილოს ზედაპირზე...

დ. კეზევაძის ყოველი ტილო სპონტანური ემოციების სინთეზია, რომელიც ქორვა ეტუიდის ფორმაში გვიამბობს სათქმელს. და, ამასთან ერთად, ისინი პოეტური ხედვით და ჰუმანური აზრით შექმნილი ნაწარმოებებია.

მიუხედავად შემოქმედებითი სტილების, მანერების, მეთოდების, მისწრაფებების განსხვავებულობისა, ამ მხატვართა ნაწარმოებებში არასდროს არ ქრება ქართული სულის სითბო, ეროვნული მიკუთვნებულობის ნიშნები, რაც მომგებიანად გამოჰყოფს მათ შემოქმედებას თანამედროვე ტენდენციების ორომტრიალში.

დამოწმებული ლიტერატურა

- სახვითი ხელოვნების ქრონიკები, 2005, ქუთაისი, 2006.
 სახვითი ხელოვნების ქრონიკები, 2006, ქუთაისი, 2008.
 სახვითი ხელოვნების ქრონიკები, 2011, ქუთაისი, 2015.

ZURAB TODUA**GEORGIAN SOUL IN A FOREIGN FRAMEWORK**

The subject matter of the article is the works of four painters from Kutaisi who were forced to leave the home-country due to the severe economic crisis in 1990s and migrate to foreign lands. Style of their creations was repined abroad. Particularly the art character of Roland Shalamdebire - one of the first emigrants and leading figures of art process in Saint Petersburg, was defined here. He seldom uses the traditional technique of oil painting and is in constant search of new painting materials for every piece of art which is the reason of their conversion to installations, objects, stories. Roland doesn't aim to represent or interpret reality, instead he creates new reality, absolutely authentic and parallel to existing reality, which is formed from subconscious, intuitive, emotional substrata.

Traditions of pop- art and contemporary art are developed by Andro Zverev, a painter from Kutaisi with German roots, at present Sweden citizen. In his studio he not only paints the pictures but also drills, saws, cuts, colors the different objects, which are sometimes difficult to perceive as art objects. That's how new art-objects are created (so called recycling art), where the artist tries to insert new artistic life in old, ostensibly useless things. Zverev considers his style as psychoreal trans avant-gardâ. This field, according to his words, enables him experimenting and development.

Characters of Avtandil Amashukeli, living in New York, curved with folk, romantic, light irony, lyrical-fictional way of thinking like Hoffman fantastic characters, combine both reality and fantasy - signs of humans and puppets. They lack material nature, adopt puppet like style which fulfills the pictures with carnival elements. These deformed, not individualized, "conceptual" people, despite their impersonality, still represent sadness, joy, thoughtfulness in picture context.

Prodigiously light paintings Davit Kezevadze, working in Spain- actually represents his inner world, which provides the spectators with the feelings of calmness, softness, romantic idyll. His pure, shiny clean oil paintings give joy to eyes and warms the soul with the purity of sounding colors, simple plots, optimistic perception of the world, love of life.